

De Belgische familie Toussaint staat aan de wieg van de dikbilvariant in het Franse charolaisras. De familie verliet de raszuivere fokkerij en kruiste vanaf de jaren negentig in met andere dikbilrassen. Ze mag dan ook bestempeld worden als de 'nestor van de kruisingen'.

Christophe Toussaint: 'Rundvlees heeft toekomst, omdat runderen gras kunnen valoriseren'

Weinigen weten het: de dikbilvariant in het Franse charolaisras is eigenlijk het resultaat van selectie van enkele Belgische fokkers, in het bijzonder de Waalse familie Toussaint uit Recogne, nabij het onder veehouders meer bekende Libramont. Remy Toussaint impoorteerde eind jaren vijftig de meest beleepte charolaisdieren uit Frankrijk en 'boetseerde' die via selectie naar een dikbiltype. De dikbildieren gingen daarop terug de grens met Frankrijk over.

Omslag naar kruisingen

'Wetenschappelijk bekeken waren deze charolaisfokrunderen bij aankomst hier heterozygoot voor het dikbilgen', verhaalt zoon Christophe Toussaint (41). 'Mijn vader zorgde er via de fokkerij voor dat de dieren homozygoot werden en aldus meer kwaliteitsvlees produceerden om aan de groeiende vraag naar rundvlees te kunnen beantwoorden. Wat Leo Cassart uit het Waalse Ochain is voor het Belgisch-witblauwras, is Remy Toussaint dus voor het charolaisras. Maar wij waren wel het eerst met de dikbilfokkerij, het witblauwras is ons gevolgd.' Na verloop van tijd bezat Remy Toussaint zo'n driehonderd raszuivere dikbilcharolaisdieren. 'Omdat het steeds moeilijker werd om de gepaste dekstieren te vinden,

fijn in de botten en met voldoende bespiering, is mijn vader begin jaren negentig gestart met het inkruisen met maine anjou en het Belgisch-witblauwras', zegt Christophe Toussaint. 'Dat kruisen gebeurde wel steeds met dikbilvarianten uit deze rassen; eigenlijk de voor selectie verstoten vererfers, omdat zij niet aan de standaard van het ras beantwoordden.'

De keuze voor maine anjou, nu het rouge des prés genaamd, en het Belgisch-witblauwras was zeer bewust. Maine anjou bezit ongeveer dezelfde karakteristieken als het charolaisras, het ras is wel minder rustiek en heeft minder gewicht, maar het heeft een fijnere draad in het vlees. Het Belgisch-witblauwras werd gebruikt om het dikbilkenmerk in de veestapel te houden. 'De stelregel van mijn vader bij het kruisen was: nooit tweemaal achter

elkaar hetzelfde ras inzetten. Op die manier trachtte hij het beste uit ieder ras te halen en te behouden.'

In de tussentijd werd het zoogkoeienbedrijf overgenomen door zoon Christophe en zijn broer Frédérique en ze breidden uit tot 650 stuks vee. Jaarlijks kalven er nu zo'n 250 dieren af. De bedrijfsoppervlakte bestaat uit 190 hectare maai- en standweiden en tien hectare mais. 'De vleesproductie gebeurt hier uitsluitend op basis van gras,' zegt de veehouder, 'vers, voorgedroogd of hooi. Mais wordt enkel in het rantsoen van pasge-

kalfde dieren verwerkt om de conditie op orde te houden. Krachtvoer wordt alleen tijdens de jongveeopfok verstrekt na het spenen tot op een leeftijd van veertien maanden.'

Niet alleen het bedrijf, ook het aantal rassen voor inkruising is uitgebreid. 'Ik heb de mogelijkheden met het piemonteseras onderzocht,' legt Toussaint uit, 'vanwege de natuurlijke kalvingen en de fijnheid van het vlees, maar ik stelde in Italië vast dat de dieren veelal op stal worden gehouden en daarom naar mijn idee geen ideale begrazers zijn. Het parthenaiseras ligt dicht bij mijn wensen: de dieren houden hun conditie goed op peil met gras, zijn ziektebestendig, onder andere tegen schurft, en de kwaliteit van het

'Kleur maakt niets uit', stelt Toussaint omwonden. 'Ik ben geen racist. Wel moet ik vaststellen dat dieren met een donker of geel-rood haarkleed het fijnste vlees opleveren.'

Volgens de veehouder is de bloedvoering van de huidige veestapel samengesteld uit 25 procent witblauw, 50 procent charolais en 25 procent maine anjou of parthenaise. Voor de aanfok wordt gewerkt met een tiental stieren, waarvan er drie 'proefstier' zijn. 'Drie stieren zijn van het parthenaiseras, vier van het charolaisras en drie van het maine-anjouras', preciseert Toussaint. 'Momenteel loopt er geen witblauwe tussen, maar dat is maar een tijdelijk gegeven.'

Welke dieren krijgen welke stier? 'Alle

verkocht op een gemiddelde leeftijd van elf maanden en een levend gewicht van 450 kilogram. De vrouwelijke reforme-dieren verlaten het bedrijf meestal na twee à drie kalvingen op een leeftijd van vijf jaar. 'Vijf jaar geleden maakten we de dieren op het bedrijf slachtrijp op basis van gras. Krachtvoer werd enkel verstrekt in de laatste drie maanden à rato van 10 tot 12 kilogram per dag. De stieren klas-seerden S2 of S3 en leverden 500 kilo-gram karkasgewicht af op een leeftijd van 20 maanden. Nu mijn broer vijf jaar geleden geëmigreerd is naar de Verenigde Staten, kan ik dat arbeidstechnisch niet meer rond krijgen en gaan de dieren mager weg.'

De veehouder geeft toe dat de kleur toen wel een afzetprobleem vormde om te werken binnen de labels die hoofdzakelijk op het Belgisch-witblauwras gericht zijn.

Rundvlees heeft toekomst

In 2007 verkocht het bedrijf 112 stiertjes voor 1557 euro per stuk, exclusief btw, en 96 reformekoeien voor 1767 euro per stuk. 'Het wonderlijke is dat er meer en meer vraag komt naar stiertjes voor de fokkerij', geeft de veehouder aan. 'Blijkbaar dringt het bij veehouders door dat er geen toekomst meer is voor vlees geproduceerd op basis van veel en duur krachtvoer, net zomin als er, mijns inziens, een toekomst is voor kippenvlees en varkensvlees op basis van dure grondstoffen zoals granen. Rundvlees heeft wel een toekomst, omdat runderen gras kunnen valoriseren.'

Guy Nantier

Het bontgekleurde dikbilgezelschap in het Waalse Recogne

Kleurrijke dikbillen

Christophe Toussaint: 'Ik ben geen racist, kleur speelt hier geen rol'

vlees benadert die van het Belgisch-witblauwras. En niet te vergeten, de melkproductie van de moeders is zeer goed. Voor een zoogbedrijf zoals dit is dit uitermate belangrijk.'

Geel-rood haar fijnste vlees

Het dikbilgezelschap te Recogne is door de inkruisingen kleurrijk. Het is een bonte mengeling van rood-, geel-, muisgrijs-, wit-, zwart- en blauwgekleurde dieren.

kruisingen staan genoteerd tot in vier of vijf generaties en zelfs meer. Het oog van de meester is bepalend voor de definitieve raskeuze.'

Een goede neus voor dikbilgenetica hebben ze ten huize Toussaint ook. Zo werden charolais-ki-stier Artois, parthenaisestier Sansonnet van Fabroca en de Belgisch witblauwe Magnolia de Somme van GAB op dit bedrijf aangekocht.

Alle stiertjes worden voor de afmesterij

